

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΠ. ΑΥΤ/ΣΗΣ & ΝΟΜ. ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Ταχ. Δ/νση: Κατεχάκη 56

Ταχ. Κώδικας: 11525

Πληροφορίες: Μ. Ηλιοπούλου

Τηλέφωνο: 213 2035681

Τηλεομ/πο: 213 2035746

ΘΕΜΑ: Περί ωραρίου λειτουργίας φαρμακείων

Αθήνα, 1 / 10 / 2013

Α.Π.: 42461/35073

ΠΡΟΣ: Δήμο Αθηναίων

ΣΧΕΤ: 1) Η υπ'αρ. 782/2013 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Αθηναίων (σε ορθή επανάληψη).

2) Τα υπ'αρ. 173755/2013 (απ 42461/35073/2013) & 168113/2013 (απ 40761/33718/2013) έγγραφά σας.

Σε απάντηση των ανωτέρω σχετικών εγγράφων σας, με τα οποία κοινοποιήθηκε στην υπηρεσία μας η υπ'αρ. 782/2013 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Αθηναίων περί του ωραρίου λειτουργίας των φαρμακείων, και καθώς παρήλθε η προβλεπόμενη από τις διατάξεις των άρθρων 225 & 226 ν. 3852/2010 αποκλειστική προθεσμία προς έλεγχο νομιμότητας της εν λόγω απόφασης, σας εφιστούμε την προσοχή στα κάτωθι:

α) Αρμόδιο όργανο λήψης απόφασης

- Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 94 παρ. 6 ν. 3852/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης) περί πρόσθετων αρμοδιοτήτων των Δήμων προστίθεται στο άρθρο 75 παρ. II του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006) η περίπτωση 35 σχετικά με την αρμοδιότητα λήψης απόφασης καθορισμού των ωρών ανοίγματος, μεσημβρινής διακοπής και κλεισίματος των φαρμακείων και φαρμακαποθηκών, καθώς και ο καθορισμός για κάθε έτος του αριθμού των φαρμακείων, που διημερεύουν και διανυκτερεύουν.
- Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 22 παρ. 1 του ν. 1483/1984, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 41 παρ. β' ν. 1892/1990 & το άρθρο 9 παρ. 3 του ν. 1963/1991 (ως ισχύει με την παρ. 3 άρθρου 13 ν. 2920/2001 & την παρ. 3 άρθρο 36 ν. 4025/2011), «Τα χρονικά όρια λειτουργίας των φαρμακείων και των φαρμακαποθηκών, ο αριθμός των φαρμακείων που διημερεύουν και διανυκτερεύουν, η σειρά διημέρευσης και διανυκτέρευσης (μερική ή ολική) αυτών, καθώς και οι περιπτώσεις και οι λόγοι απαλλαγής των φαρμακοποιών από την υποχρέωση διημέρευσης και διανυκτέρευσης, καθορίζονται με απόφαση του οικείου νομάρχου, ύστερα από γνώμη των οικείων οργανώσεων εργαζομένων και εργοδοτών, όπου υπάρχουν τέτοιες οργανώσεις. Προκειμένου για το Νομό Αττικής οι ανωτέρω αρμοδιότητες ασκούνται από το Νομάρχη Αττικής».
- Σύμφωνα με τις διατάξεις του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου Αθηναίων (υπ'αρ. 3234/3093/2012 απόφαση Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής – ΦΕΚ 58/Β/25-1-2012) στην Δ/νση Εμπορίου & Ανάπτυξης (α. Τμήμα χορήγησης αδειών καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος) έχει μεταβιβασθεί η αρμοδιότητα να εισηγείται στο αρμόδιο όργανο την λήψη απόφασης σχετικά με τον καθορισμό των ωρών ανοίγματος, μεσημβρινής διακοπής και κλεισίματος των φαρμακείων και φαρμακαποθηκών, καθώς και τον καθορισμό κάθε έτος του αριθμού των φαρμακείων που διημερεύουν και διανυκτερεύουν (άρθρο 94 παρ. 6 περ. 35 ν. 3852/2010).

Από τον συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων, και λαμβανομένης υπόψη και της διάταξης του άρθρου 282 παρ. 1 α του ν. 3852/2010, η προαναφερόμενη μεταβιβαθείσα πρόσθετη αρμοδιότητα των Δήμων περί καθορισμού των χρονικών ορίων λειτουργίας των φαρμακείων κλπ ασκείται πλέον από τον οικείο Δήμαρχο του εκάστοτε Νομού ως αποκλειστικά αρμόδιο όργανο προς τούτο, ύστερα από γνώμη των οικείων οργανώσεων εργαζομένων και εργοδοτών, όπου υπάρχουν τέτοιες οργανώσεις.

β) Καθορισμός ωραρίου λειτουργίας φαρμακείων

- Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.2 του άρθρου 36 του ν. 3918/2011, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 15 του ν. 4052/2012 (ΦΕΚ 41/Α'/2012), «Όλα τα φαρμακεία μπορούν να λειτουργούν κατά τις απογευματινές ώρες από Δευτέρα έως Παρασκευή, καθώς και το Σάββατο. Φαρμακοποιοί, οι οποίοι, κατόπιν επιλογής τους, επιθυμούν να εργαστούν πέραν του καθοριζόμενου ωραρίου, υποχρεούνται να το δηλώσουν στους οικείους φαρμακευτικούς συλλόγους και στον αρμόδιο Περιφερειάρχη μέχρι την 20ή Μαΐου και την 20ή Νοεμβρίου κάθε έτους, προκειμένου να λειτουργούν κατά το πρώτο ή το δεύτερο εξάμηνο κάθε έτους αντίστοιχα. Ο οικείος Περιφερειάρχης υποχρεούται να ανακοινώνει το σύνολο των δηλώσεων των φαρμακοποιών μέχρι τις 31 Μαΐου και 31 Οκτωβρίου αντίστοιχα, οι δε οικείοι φαρμακευτικοί σύλλογοι υποχρεούνται να αναφέρουν στους μηνιαίους πίνακες εφημεριών και τα φαρμακεία που λειτουργούν πέραν του νομίμου ωραρίου. Το διευρυμένο ωράριο θα συμπίπτει απόλυτα με αυτό των εφημεριών, όπως το ορίζει ο οικείος φαρμακευτικός σύλλογος, και θα πρέπει να τηρείται για όλο το χρονικό διάστημα που έχει δηλώσει ο φαρμακοποιός. Η μη τήρηση του διευρυμένου ωραρίου επιφέρει τις προβλεπόμενες από την ισχύουσα νομοθεσία για τις εφημερίες κυρώσεις. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ρυθμίζεται κάθε τεχνική λεπτομέρεια εφαρμογής της παρούσας διάταξης»
- Κατ' εξουσιοδότηση της ανωτέρω διάταξης δημοσιεύτηκε η υπ'αρ. ΔΥΓ3(β)/Γ.Π.οικ.109282/7-10-2011 (ΦΕΚ 2251/Β'/2011) απόφαση Υπουργού Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης, στην παρ. 2 της οποίας αναφέρεται ότι «ορίζεται το ωράριο λειτουργίας των φαρμακείων για όλες τις ώρες του Σαββάτου και τις απογευματινές ώρες της Δευτέρας-Τετάρτης ή της Τρίτης-Πέμπτης κατά περίπτωση, καθώς και για όλες τις διημερεύσεις και διανυκτερεύσεις (εφεξής εφημερίες)»

Από τον συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων, καθώς του άρθρου 94παρ. 6 περ. 35 ν. 3852/2010, προκύπτει ότι υπάρχει διάκριση ανάμεσα στο **κανονικό ωράριο λειτουργίας** των φαρμακείων (ήτοι, «ώρες ανοίγματος, μεσημβρινής διακοπής & κλεισίματος των φαρμακείων») και στο **διευρυμένο ωράριο λειτουργίας** (ήτοι, πέραν του καθοριζόμενου {κανονικού} ωραρίου), το οποίο συμπίπτει απόλυτα με αυτό των εφημεριών, όπως το ορίζει ο οικείος φαρμακευτικός σύλλογος και είναι **αποκλειστική αρμοδιότητα του Περιφερειάρχη**, ο οποίος εκδίδει σχετική απόφαση ανά εξάμηνο (δύο φορές το χρόνο). Ενδεικτικά αναφέρεται η υπ'αρ. οικ. 107385/31-5-2013 ανακοίνωση φαρμακοποιών συμμετοχής στο διευρυμένο ωράριο Β' εξαμήνου 2013 (ΑΔΑ: ΒΕΧΩ7Λ7-671).

Κατόπιν των ανωτέρω, η ληφθείσα υπ'αρ. 782/2013 απόφαση του Δήμου Αθηναίων δεν δύναται να εφαρμοσθεί λόγω ελλείψεως νομιμότητας και παρακαλείται ο Δήμος να προβεί στις ενδεδειγμένες νόμιμες ενέργειες.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ
& ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΘΛΓΑ ΚΑΤΑΡΑ

